

บทคัดย่อ

โครงการประสานความร่วมมือแก้ไขปัญหาคาความยากจนพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดอุดรดิตถ์เกิดจากการสนับสนุนความร่วมมือ 3 ฝ่ายในจังหวัดอุดรดิตถ์ประกอบด้วย ภาวราชการ ภาววิชาการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์) และภาคประชาชน (เครือข่ายการเรียนรู้แผนชีวิตภาคประชาชน จังหวัดอุดรดิตถ์) เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาคาความยากจนแบบบูรณาการ โดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้งภายใต้การสนับสนุนของ สดจ.มท. และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ด้วยวิธีการจัดทำแผนและข้อเสนอ เพื่อแก้ไขปัญหาคาปัจจัยการผลิตของชุมชนนาร่อง 9 ตำบล 7อำเภอ ในจังหวัดอุดรดิตถ์ในปี 2548 ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทำให้ภาคประชาชนสามารถสร้างแผนและข้อเสนอแก้ปัญหาคาตนเองที่มีระบบข้อมูลเป็นตัวช่วยตัดสินใจ เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาคาได้ผลตรงกับความต้องการของชาวบ้าน

ในปี 2550 จึงเกิดความร่วมมือของหน่วยงานเพิ่มขึ้นประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร (ธกส.) กรมส่งเสริมปกครองท้องถิ่น (สถ.) และกระทรวงพัฒนาสังคมความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรมพัฒนาชุมชน(พช.) เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือ สร้างการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาคาความยากจนภายใต้ โครงการความร่วมมือแก้ไขปัญหาคาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดอุดรดิตถ์ ดำเนินการตั้งแต่ 1 มีนาคม 2550 ถึง 31 กรกฎาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาคาในตำบลนาร่องเดิม และพื้นที่ขยายรวม 23 อปท. ให้เกิดผลลัพธ์เป็นรูปธรรม
2. สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการ เกิดความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน อปท. และหน่วยงานในจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อแก้ปัญหาคาความยากจนของประชาชน ในพื้นที่เป้าหมาย

โดยกระบวนการทำงานของเครือข่ายการเรียนรู้แผนชีวิตภาคประชาชน จังหวัดอุดรดิตถ์มีแนวทางสนับสนุนการสร้างแผนและข้อเสนอ คือ เน้นพัฒนาข้อเสนอเดิม แต่ก็เปิดให้คิดเรื่องใหม่ (โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์) ในตำบลนาร่องเดิมแต่กระบวนการจัดเก็บข้อมูลมากขึ้น สร้างข้อเสนอใน 2 ลักษณะได้แก่ต่อขยายกับแผน-ข้อเสนอเดิม ของตำบลเดิม และต่อขยายกับแผนในตำบลใหม่ จำนวน 14 อปท. (เลือกดำเนินการที่ละประเด็น) ซึ่งจะมีคณะทำงานตำบลของตำบลนั้นเป็นทีมดำเนินงาน โดยมีทีมอำนวยการซึ่งจัดแบ่งโซนอำเภอรับผิดชอบช่วยสนับสนุน ความคืบหน้าคณะทำงานตำบล จะร่วมประชุมกับทีมอำนวยการเป็นประจํารายเดือนทุกเดือน ซึ่งมีคณะทำงานตำบลทุกตำบล (จำนวนรวม23คณะทำงาน) และจากการดำเนินการดังกล่าวจะได้แผนงาน 2 ลักษณะประกอบด้วยแผนการดำเนินการแก้ปัญหาคาเฉพาะตำบลตนเองและแผนงานซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการร่วมกัน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การสนับสนุนความร่วมมือจากท้องถิ่นท้องที่ระดับตำบล เป็นเงื่อนไขสำคัญ ทำให้ต้องประสานความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย เกิดความร่วมมือจากทั้ง 3 ฝ่ายเข้า ประชุมคัดเลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการนำร่องแก้ปัญหา และเกิดคณะทำงานตำบล และ คณะทำงานประเด็นจำนวน 23 ตำบล รวมทั้งการสนับสนุนจากท้องถิ่นท้องที่ โดยเฉพาะท้องถิ่น สนับสนุนการจัดประชุม สนับสนุนเจ้าหน้าที่ อบต. เทศบาลตำบล ช่างงานและประสานงานแกน นำเข้าร่วมประชุม เครือข่ายฯ ได้แลกเปลี่ยนกันและมีข้อสรุปร่วมกันว่าความร่วมมือดังกล่าว ทำให้ เกิดข้อดีมากกว่าการดำเนินงานแบบเดิมและเกิดพลังจากความร่วมมือ เป็นความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ ทำให้หน่วยงานราชการภายนอกมาสนับสนุน ส่งผลให้คณะทำงานมีความมั่นใจต่อกระบวนการ จัดทำแผนและข้อเสนอ มีการสนับสนุน ไม่โดดเดี่ยวมีความร่วมมือ และข้อเสนอได้รับการพิจารณา สนับสนุนให้เกิดเป็นรูปธรรม คนทำงานก็มีความอบอุ่นไม่ถูกปล่อยให้แก้ปัญหาโดยลำพัง และเป็น สร้างการเรียนรู้ฝึกการทำงานร่วมกัน โดยมีประเด็นปัญหาในตำบลที่สนใจจะดำเนินการแก้ไข เป็น เครื่องมือเรียนรู้ ทั้ง 3 ฝ่าย และพัฒนาเป็นความร่วมมืออันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาลำดับต่อไป